

Către,
Înalta Curte de Casație și Justiție
Bd. Octavian Goga, nr. 2, tronson II, sector 3,
cod poștal 030982, București
Dosarele conexe nr. 232/1/2024 și 447/1/2024
Termen: 20.05.2024

Doamnă Președinte,

Asociația profesională „ROJUST - Asociația personalului din justiție”, persoană juridică de drept privat, independentă, nonprofit, neguvernamentală și apolitică, asociație cu personalitate juridică, cod de înregistrare fiscală 48219488, cu sediul în Ploiești, str. Uluerului, nr. 6, județul Prahova, email asociatiarojust@gmail.com, formulăm

AMICUS CURIAE

în examinarea sesizărilor în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, în conformitate cu prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, având ca obiect următoarele probleme de drept:

Dosar nr. 447/1/2024 – sesizarea Curții de Apel Cluj:

Cum se interpretează și se aplică dispozițiile art. 13 din Legea nr. 285/2010, art. 9 din OUG nr. 80/2010, art. 2 din OUG nr. 84/2012, art. 10 din OUG nr. 103/2013, art. 9 din OUG nr. 83/2014, art. 11 din OUG nr. 57/2015, art. 1 alin. (3) din OUG nr. 9/2017, art. 11 alin. (1) din OUG nr. 90/2017, art. 41 alin. (1) din OUG nr. 114/2018, art. VII din OUG nr. 130/2021, în sensul de a se stabili dacă aceste prevederi prin care s-a dispus, în mod succesiv, neacordarea indemnizației de pensionare prevăzute de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, au fost de natură să afecteze însăși existența dreptului sau au avut doar un efect de suspendare ori de amânare a exercițiului acestui drept.

Dosar nr. 232/1/2024 - sesizarea Curții de Apel Timișoara:

Dacă suspendarea prevăzută de dispozițiile art. VII alin. (1) din OUG nr. 130/2021 și art. VII alin. (1) din OUG nr. 168/2022 cu referire la indemnizația de pensionare prevăzută de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 republicată, poate să supraviețuiască abrogării Legii nr. 303/ 2004 privind Statutul Judecătorilor și procurorilor în contextul dispozițiilor art. 58 și 66 din Legea nr. 24/200 privind normele de tehnică legislativă sau suspendarea prevăzută de dispozițiile art. VII alin. (1) din OUG nr. 130/2021 și art. VII alin. (1) din OUG nr. 168/2022 cu referire la indemnizația de pensionare prevăzută de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 republicată, a încetat la data abrogării, iar dreptul la acțiune pentru plata indemnizației de pensionare a devenit actual începând cu data încetării oricărei cauze de suspendare ori de neaplicare a dispozițiilor art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004.

Prin acest memoriu, ne exprimăm opinia cu privire la întrebările de drept ridicate în această cauză.

I. Dosar nr. 447/1/2024 – sesizarea Curții de Apel Cluj

Cum se interpretează și se aplică dispozițiile art. 13 din Legea nr. 285/2010, art. 9 din OUG nr. 80/2010, art. 2 din OUG nr. 84/2012, art. 10 din OUG nr. 103/2013, art. 9 din OUG nr. 83/2014, art. 11 din OUG nr. 57/2015, art. 1 alin. (3) din OUG nr. 9/2017, art. 11 alin. (1) din OUG nr. 90/2017, art. 41 alin. (1) din OUG nr. 114/2018, art. VII din OUG nr. 130/2021, în sensul de a se stabili dacă aceste prevederi prin care s-a dispus, în mod succesiv, neacordarea indemnizației de pensionare prevăzute de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, au fost de natură să afecteze însăși existența dreptului sau au avut doar un efect de suspendare ori de amânare a exercițiului acestui drept.

1. Asupra admisibilității sesizării**Textele supuse interpretării sunt:**

- art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 (publicată în M. Of. nr. 576/29.06.2004 și intrată în vigoare la data de 27.09.2004) „Judecătorii și procurorii cu vechime continuă în magistratură de 20 de ani beneficiază, la data pensionării sau a eliberării din funcție pentru alte motive neimputabile, de o indemnizație egală cu 7 indemnizații de încadrare lunare brute, care se impozitează potrivit legii.”

- dispozițiile normative succesive prin care a fost suspendat exercițiul dreptului la plata indemnizațiilor la ieșirea la pensie:

- 2010 - art. 9 din Legea nr. 118/2010;
- 2011 - art. 13 din Legea nr. 285/2010;
- 2012 - art. II art. 9 din OUG nr. 80/2010;
- 2013 - art. 2 din OUG nr. 84/2012;
- 2014 - art. 10 alin. 1 din OUG nr. 103/201;
- 2015 - art. 9 din OUG nr. 83/2014;
- 2016 - art. 11 din OUG nr. 57/2015;
- 2017 - art. 10 din OUG nr. 99/2016;
- 2018 - art. 11 din OUG nr. 90/2017;
- 2019 - 2021 - art. 41 din OUG nr. 114/2018;
- 2022 - art. 7 din OUG nr. 130/2021;
- 2023 - art. VII din OUG nr. 168/2022;
- 2024 – art. X din OUG nr. 115/2023.

Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constată că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează: existența unei cauze aflate în curs de judecată; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție trebuie să judece cauza în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza în ultimă instanță; soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

În speță, problema de drept a mai fost supusă interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție, care prin Decizia nr. 16/2015 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel Pitești - pronunțată în Dosarul nr. 3.036/109/2013 a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel

Pitești - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, prin Încheierea din 14 ianuarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 3.036/109/2013.

Sesizarea cu care a fost învestită Înalta Curte de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să dea o rezolvare de principiu, viza următoarea chestiune de drept:

„Interpretarea și determinarea efectelor dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 118/2010), dispoziție de principiu preluată și în art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, precum și pentru instituirea altor măsuri financiare în domeniul bugetar, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 283/2011 (OUG nr. 80/2010), art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, aprobată prin Legea nr. 36/2014 (OUG nr. 84/2012), art. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu completări prin Legea nr. 28/2014, cu modificările și completările ulterioare (OUG nr. 103/2013) și art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015 (OUG nr. 83/2014) raportat la pct. 2 din anexa nr. IV/2 la Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice (Legea nr. 330/2009) și la art. 20 din anexa nr. VII la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 284/2010).”

Interpretând dispozițiile legale enunțate anterior, Înalta Curte a statuat că **voința legiitorului nu a fost aceea de eliminare a beneficiilor acordate unor categorii socioprofesionale, respectiv de încetare a existenței dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații, ci doar de suspendare a exercițiului acestui drept.**

De asemenea, s-a mai reținut că:

Rațiunea acestei interpretări este impusă și de succesiunea în timp a actelor normative prin care legiitorul a dispus, cu caracter temporar, măsura neaplicării dispozițiilor legale privind ajutoarele/indemnizațiile în anii 2011-2015.

Sub acest aspect, relativ la măsurile financiare instituite prin Legea nr. 283/2011 pentru anul 2012, Curtea Constituțională a reținut că aceste măsuri nu aduc atingere înseși substanței drepturilor bănești vizate, ci doar amână acordarea ajutoarelor/indemnizațiilor pe o perioadă limitată de timp, pentru a nu se crea o datorie bugetară imposibil de acoperit, în contextul unui echilibru financiar marcat de criză (deciziile nr. 1.576 din 7 decembrie 2011 și nr. 291 din 23 mai 2013).

Prin urmare, se impune a se reține că efectele dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 118/2010 au vizat exercițiul dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații, în sensul suspendării acestuia în perioada 3 iulie-31 decembrie 2010, și nu existența acestui drept.

Ca atare, printr-o decizie HP anterioară s-a statuat că dispozițiile în discuție din perioada 2010-2015 vizează exercițiul dreptului la acordarea ajutoarelor sau, după caz, a indemnizațiilor și nu existența acestui drept. Această decizie este obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a mai pronunțat ulterior acesteia și alte decizii prin care a lămurit problema de drept supusă dezlegării prin prezenta sesizare.

Prin **Decizia nr. 11 din 20 februarie 2017**, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

interpretarea dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu completări prin Legea nr. 28/2014, cu modificările și completările ulterioare, și art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a se stabili dacă sintagmele «nu se acordă», respectiv «nu se aplică», cuprinse în textele legale menționate, se referă la substanța dreptului la acordarea indemnizației la ieșirea la pensie sau reprezintă doar o suspendare a acordării acestei indemnizații și, totodată, în eventualitatea în care cele două sintagme vizează doar suspendarea exercițiului dreptului la indemnizația la ieșirea la pensie, dacă această suspendare se referă numai la perioada anului 2014, respectiv 2015, și numai la persoanele al căror drept la pensie s-a deschis în anul 2014, respectiv 2015, sau vizează toate persoanele care au vocație la plata acestei indemnizații, indiferent de data deschiderii dreptului la pensie pentru acestea; în condițiile în care interpretarea este în sensul că cele două sintagme menționate anterior se referă doar la suspendarea exercițiului dreptului la indemnizația la ieșirea la pensie, care este data de la care persoanele cu vocație la plata acestei indemnizații pot solicita acordarea efectivă a dreptului lor”.

Prin această decizie s-a reținut că, în cauză, se constată că problema de drept generată de aplicarea dispozițiilor legale invocate în sesizare nu este recentă, existând o hotărâre a instanței supreme, pronunțată în cadrul mecanismului hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, menționată chiar de către instanța de trimitere, în cuprinsul sesizării, hotărâre prin care problema de drept în discuție a fost dezlegată în interpretarea și aplicarea unei dispoziții legale anterioare cu conținut similar, făcându-se trimitere la Decizia nr. 16/2015.

De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin **Decizia nr. 79/2017, pronunțată în dosar nr. 2168/1/2017** a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj – Secția a IV-a pentru litigii de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 1984/112/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „dacă, având în vedere considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 42/2014 și ale Deciziei nr. 16/2015 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, suspendarea acordării indemnizației de pensionare pentru magistrați prin acte normative temporare, până în anul 2017, afectează caracterul previzibil al dispozițiilor art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 și, implicit, substanța acestui drept”.

Motivul respingerii sesizării a fost acela că *problema de drept care face obiectul sesizării nu are caracter de noutate, în Decizia nr. 16/2015 fiind explicitat sensul interpretării dispozițiilor legale de suspendare contestate și în litigiul pendinte.*

Față de considerentele arătate anterior se constată că problema interpretării art. 9 din Legea nr. 118/2010, art. 13 din Legea nr. 285/2010, art. 9 din OUG nr. 80/2010, art. 2 din OUG nr. 84/2012, art. 10 alin. (1) din OUG nr. 103/2013 și art. 9 din OUG nr. 83/2014 (ale căror dispoziții au fost reluate și în actele normative anuale ulterioare prin care s-a dispus suspendarea exercițiului dreptului în discuție) a mai fost anterior analizată, atât în jurisprudența instanțelor judecătorești, cât și prin decizii ale instanței supreme în procedurile de unificare a practicii judiciare, astfel că nu are caracter de noutate în sensul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă și a mai făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În ceea ce privește temeiurile ulterioare perioadelor avute în vedere în cadrul acestor dezlegări, respectiv art. 11 din OUG nr. 57/2015, art. 10 din OUG nr. 99/2016, art. 11 din OUG nr. 90/2017, art. 41 din OUG nr. 114/2018, art. 7 din OUG nr. 130/2021, art. VII din OUG nr. 168/2022 și art. X din OUG nr. 115/2023, se poate observa că au un conținut similar cu cele ce au făcut deja obiectul analizei Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel încât nu mai pot reprezenta o problemă de drept în înțelesul art. 519 din Codul de procedură civilă.

De altfel, pentru o parte din aceste temeuri Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat prin Decizia nr. 9/2018 prin care a fost respinsă ca inadmisibilă sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova - Secția contencios administrativ și fiscal în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, statuându-se următoarele:

65. Prin urmare, raționamentul evidențiat în considerentele Deciziei nr. 16 din 8 iunie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, se transpune în interpretarea dispozițiilor legale din actele normative care reglementează salarizarea în sectorul bugetar în perioada 2011-2017, prin care s-a stipulat că aceste prevederi care reglementează beneficiul ajutoarelor nu se aplică, respectiv că aceste ajutoare nu se acordă, interpretarea de principiu dată anterior păstrându-și actualitatea.

66. Devine astfel evident că, față de Decizia nr. 16 din 8 iunie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, problema de drept care face obiectul sesizării nu mai are caracter de noutate, cu consecința inadmisibilității sesizării.

67. În acest sens a statuat Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și prin Decizia nr. 11 din 20 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 3.489/1/2016 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 din 24 martie 2017.

Ca atare, solicităm respingerea ca inadmisibilă a acestei sesizări, nefiind îndeplinite condițiile expres și cumulativ prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

2. Asupra fondului sesizării, în situația în care se va trece peste susținerile privind inadmisibilitatea.

Potrivit dispozițiilor art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 „Judecătorii și procurorii cu vechime continuă în magistratură de 20 de ani beneficiază, la data pensionării sau a eliberării din funcție pentru alte motive neimputabile, de o indemnizație egală cu 7 indemnizații de încadrare lunare brute, care se impozitează potrivit legii.”

Legea nr. 303/2004 a fost publicată în M. Of. nr. 576/29.06.2004 și a intrat în vigoare la data de 27.09.2004, conform art. 78 din Constituție. Drept consecință, dreptul magistraților la acordarea indemnizației prevăzute de art. 81 din Legea nr. 303/2004 s-a născut efectiv în patrimoniul beneficiarilor avuți în vedere de către legiuitor la data de 27.09.2004.

Ulterior, între anii 2010 și 2024, legislatorul a intervenit în mod repetat prin acte normative succesive pentru a suspenda dreptul la plata indemnizațiilor la ieșirea la pensie. Aceste intervenții legislative sunt reflectate anual astfel: 2010 - art. 9 din Legea nr. 118/2010, 2011 - art. 13 din Legea nr. 285/2010, 2012 - art. II art. 9 din OUG nr. 80/2010, 2013 - art. 2 din OUG nr. 84/2012, 2014 - art. 10 alin. (1) din OUG nr. 103/2013, 2015 - art. 9 din OUG nr. 83/2014, 2016 - art. 11 din OUG nr. 57/2015, 2017 - art. 10 din OUG nr. 99/2016, 2018 - art. 11 din OUG nr. 90/2017, 2019 - 2021 - art. 41 din OUG nr. 114/2018, 2022 - art. 7 din OUG nr. 130/2021, 2023 - art. VII din OUG nr. 168/2022, 2024 - art. X din OUG nr. 115/2023.

Ca atare, la data intrării în vigoare a Legii nr. 303/2004 dreptul s-a născut în patrimoniul beneficiarilor care îndeplinesc condițiile prevăzute de legiuitor, iar în intervalul 17.09.2004 - 04.07.2010, magistrații care au fost eliberați din funcție prin pensionare au încasat indemnizația prevăzută de art. 81 din Legea nr. 303/2004. La data de 04.07.2010, prin art. 9 din Legea nr. 118/2010, a fost suspendat pentru prima dată exercițiul dreptului la plata indemnizației prevăzute de art. 81 din Legea nr. 303/2004.

Astfel, art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 impune, pentru a beneficia de această indemnizație, ca titularul să îndeplinească, în mod cumulativ, două condiții: să fie pensionar sau eliberat din funcție din motive neimputabile și să aibă o vechime continuă în magistratură de cel

puțin 20 de ani. Odată îndeplinite aceste condiții, dreptul la indemnizație ia naștere *ope legis*, în temeiul art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, direct în patrimoniul persoanei îndreptățite, având în vedere că un drept, odată născut, nu poate exista în afara patrimoniului titularului său.

Nașterea dreptului la indemnizație nu este supusă și altor condiții suplimentare, cum ar fi: manifestarea de voință a titularului său ori a debitorului angajator sau eventuala disponibilitate bugetară, iar faptul că, în prezent, acordarea indemnizației este suspendată, nu înlătură acest drept din patrimoniul persoanelor îndreptățite deoarece **măsura suspendării acordării indemnizației afectează doar exercițiul, iar nu și nașterea dreptului.**

De altfel, **prin Decizia nr. 16/2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unei chestiuni de drept**, s-a stabilit că: *„Dispozițiile art. 9 din Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, cu modificările și completările ulterioare, vizează exercițiul dreptului la acordarea ajutoarelor sau, după caz, indemnizațiilor, în sensul că acesta este suspendat în perioada 3 iulie - 31 decembrie 2010, și nu existența acestui drept.”*

În considerentele acestei decizii Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că: *„Din interpretarea normelor legale enunțate rezultă că voința legiuitorului nu a fost aceea de eliminare a beneficiilor acordate unor categorii socioprofesionale, respectiv de încetare a existenței dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații, ci doar de suspendare a exercițiului acestui drept. (...) Sub acest aspect, relativ la măsurile financiare instituite prin Legea nr. 283/2011 pentru anul 2012, Curtea Constituțională a reținut că aceste măsuri nu aduc atingere înseși substanței drepturilor bănești vizate, ci doar amână acordarea ajutoarelor/indemnizațiilor pe o perioadă limitată de timp, pentru a nu se crea o datorie bugetară imposibil de acoperit, în contextul unui echilibru financiar marcat de criză (deciziile nr. 1576 din 7 decembrie 2011 și nr. 291 din 23 mai 2013)....”*

Din moment ce, printr-o lege anterioară, s-a conferit dreptul la o indemnizație la eliberarea din funcție prin pensionare, iar acesta a încetat să mai fie prevăzut după trecerea a 12 ani, în care s-a suspendat aplicarea lui, deși a fost acordat timp de 6 ani, nu se poate considera că acel drept nu a existat în perioada respectivă deoarece s-ar încălca principiul constituțional care garantează realizarea drepturilor acordate. Ca urmare, pentru ca un drept prevăzut să nu devină doar o obligație lipsită de conținut, redusă la *nudum jus*, ceea ce ar constitui o îngrădire nelegitimă a exercitării lui, un atare drept nu poate fi considerat că nu a existat în perioada celor 12 ani, pentru care exercițiul lui a fost suspendat, iar nu înlăturat. De aceea, respectarea principiului încrederii în statul de drept, care implică asigurarea aplicării legilor adoptate în spiritul și litera lor, concomitent cu eliminarea oricărei tendințe de reglementare a unor situații juridice fictive, face necesar ca titularii drepturilor recunoscute să nu poată fi obstaculați de a se bucura efectiv de acestea pentru perioada în care au fost prevăzute de lege.

În concluzie, răspunsul la întrebarea ce face obiectul dosarului nr. 447/1/2024 ce vizează sesizarea Curții de Apel Cluj este că dispozițiile art. 13 din Legea nr. 285/2010, art. 9 din OUG nr. 80/2010, art. 2 din OUG nr. 84/2012, art. 10 din OUG nr. 103/2013, art. 9 din OUG nr. 83/2014, art. 11 din OUG nr. 57/2015, art. 1 alin. (3) din OUG nr. 9/2017, art. 11 alin. (1) din OUG nr. 90/2017, art. 41 alin. (1) din OUG nr. 114/2018, art. VII din OUG nr. 130/2021, prin care s-a dispus în mod succesiv, neacordarea indemnizației de pensionare prevăzute de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, nu a afectat existența dreptului, ci au avut doar un efect de amânare a exercițiului acestui drept.

II. Dosar nr. 232/1/2024 - sesizarea Curții de Apel Timișoara

Dacă suspendarea prevăzută de dispozițiile art. VII alin. (1) din OUG nr. 130/2021 și art. VII alin. (1) din OUG nr. 168/2022 cu referire la indemnizația de pensionare prevăzută de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 republicată, poate să supraviețuiască abrogării Legii nr. 303/2004 privind Statutul Judecătorilor și procurorilor în contextul dispozițiilor art. 58 și 66 din Legea nr. 24/200 privind normele de tehnică legislativă sau suspendarea prevăzută de dispozițiile art. VII alin. (1) din OUG nr. 130/2021 și art. VII alin. (1) din OUG nr. 168/2022 cu referire la indemnizația de pensionare prevăzută de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 republicată, a încetat la data abrogării, iar dreptul la acțiune pentru plata indemnizației de pensionare a devenit actual începând cu data încetării oricărei cauze de suspendare ori de neaplicare a dispozițiilor art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004.

1. Asupra admisibilității sesizării

Procedând la analiza asupra admisibilității sesizării, se constată că litigiul în cadrul căruia a fost formulată sesizarea este judecat de curtea de apel în ultimă instanță, totodată, fiind îndeplinită cerința ca asupra chestiunii de drept să nu se fi pronunțat Înalta Curte de Casație și Justiție și nici să facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, în contextul în care nu există sesizări pentru dezlegarea unei chestiuni de drept sau a unui recurs în interesul legii, pe rol sau soluționate care să privească interpretarea art. VII alin. (1) din OUG nr. 130/2021 și art. VII alin. (1) din OUG nr. 168/2022, art. 81 alin. (1) din Legea 303/2004, republicată, în contextul dispozițiilor art. 58 și 66 din Legea nr. 24/200 privind normele de tehnică legislativă, în modalitatea din cererea de sesizare.

De asemenea, soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere, întrucât litigiul în cadrul căruia s-a dispus sesizarea vizează o cerere prin care s-a solicitat plata drepturilor prevăzute de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, sesizarea de față având legătură cu soluționarea litigiului pendinte.

Cu toate acestea, apreciem că nu este îndeplinită și cerința nouității și caracterului real, veritabil, al problemei de drept deduse dezlegării, în măsura în care completul investit cu prezenta sesizare va aprecia că speței de față îi sunt aplicabile, *mutatis mutandis* dezlegările din Decizia RIL nr. XXIII/2005.

Apreciem că se impune, prin analogie, aplicarea aceluiași principii de interpretare a legii, *ubi eadem ratio, ibi idem jus* și în sesizarea pendinte. Aceasta întrucât, în esență, problema de drept în discuție, este aceeași în ambele situații.

În prima situație (analizată prin Decizia RIL nr. XXIII/2005) obiectul l-a constituit dreptul la prima pentru concediul de odihnă acordat magistraților și personalului auxiliar de specialitate, drept care, de asemenea a fost suspendat și ulterior abrogat de legiuitor.

În sensul aplicării analogiei pentru aceeași problemă de drept a argumentat Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 82/2017 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel Iași - Secția de contencios administrativ și fiscal:

„47. Analogia, ca procedeu tehnico-juridic de interpretare a legii, este consacrată de Codul civil, fiind interzisă doar atunci când textul analog conține o regulă de principiu și de drept comun, adică o normă cu caracter general, iar nu special, de strictă interpretare.

48. Astfel, art. 10 din Codul civil, deși intitulat „Interzicerea analogiei,” nu interzice analogia, ci doar enumeră cazurile în care aceasta nu poate fi folosită, și anume: în cazul legilor care derogă de la o dispoziție generală, al celor care restrâng exercițiul unor drepturi civile, precum și în cazul legilor care prevăd sancțiuni civile.

49. Și Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, face trimitere la analogie, în art. 4 alin. (2), prin care prevede că judecătorii nu pot refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă. Acest text este reluat în art. 5 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă (reglementând același principiu ca art. 3 din Codul civil de la 1864): „(1) Judecătorii au îndatorirea să primească și să soluționeze orice cerere de competența instanțelor judecătorești, potrivit legii. (2) Niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă”.

Prin **Decizia RIL nr. XXIII/2005** (ale cărei dezlegări susținem că se aplică *mutatis mutandis* și în speța de față), Înalta Curte de Casație și Justiție, analizând un demers legislativ similar (abrogarea prin art. 50 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002 a dispoziției art. 41¹ alin. (1) din Legea nr. 50/1996 care prevedea acordarea primei pentru concediul de odihnă, după o perioadă de suspendare a exercitării dreptului prin art. III alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2001, art. 12 alin. (4) din Legea bugetului de stat pe anul 2002 și art. 10 alin. (3) din Legea bugetului de stat pe anul 2003 nr. 631/2002) a stabilit următoarele:

„În raport cu această situație, (abrogarea prin art. 50 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002 a dispoziției art. 41¹ alin. (1) din Legea nr. 50/1996 n.n.) **dreptul magistraților și al celorlalte categorii de personal salarizate în baza Legii nr. 50/1996 a încetat să mai subziste, nemaiputând să fie pretins, cu începere de la data de 1 ianuarie 2003.**

Dar pentru perioada anterioară, **chiar dacă s-a dispus, prin art. III alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2001, suspendarea aplicării prevederilor art. 41¹ alin. (1) din Legea nr. 50/1996, referitoare la acordarea primei pentru concediul de odihnă, până la data de 31 decembrie 2003, iar prin Legea bugetului de stat pe anul 2002 nr. 743/2001 și prin Legea bugetului de stat pe anul 2003 nr. 631/2002 s-a prelungit, succesiv, aplicarea prevederilor care se referă la prima pentru concediul de odihnă, nu se poate considera totuși că acel drept nu ar fi existat, cât timp abrogarea textului de lege care îl prevedea a intervenit abia la 1 ianuarie 2003, când a intrat în vigoare Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 177/2002.**

Așa fiind și cum, în raport cu principiul neretroactivității legii civile, înscris în art. 15 din Constituție și în art. 1 din Codul civil, dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 177/2002 nu au putere retroactivă, rezultă că **dreptul la prima pentru concediul de odihnă acordat magistraților și personalului auxiliar de specialitate prin art. 491 alin. (1) din Legea nr. 50/1996, astfel cum a fost modificată și completată prin art. 1 pct. 38 din Ordonanța Guvernului nr. 83/2000, a existat în perioada anilor 2001-2002.**

Or, **dispozițiile art. 41¹ alin. (1) din Legea nr. 50/1996, prin care s-a acordat dreptul în discuție, au fost în ființă în întreaga perioadă menționată și, fiind conforme cu principiile înscrise în art. 38 alin. (2) din Constituția anterioară [art. 41 alin. (2) din Constituția revizuită în 2003], nu s-a constatat că ar fi neconstituționale.**

Pe de altă parte, dispozițiile art. III alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2001, prin care s-a suspendat până la data de 31 decembrie 2003 aplicarea prevederilor art. 41¹ alin. (1) din Legea nr. 50/1996, ca și cele ale art. 12 alin. (4) din Legea bugetului de stat pe anul 2002 nr. 743/2001, prin care s-au prelungit până la 31 decembrie 2002 termenele prevăzute la art. III din ordonanța menționată, neconținând vreo referire la eventualitatea desființării dreptului la prima de concediu, ci doar la suspendarea exercitării acestuia ori la prelungirea termenului de punere în aplicare, nu pot fi considerate nici ele că ar înlătura însăși existența lui.

Mai mult, suspendarea exercițiului dreptului nu echivalează cu însăși înlăturarea lui, cât timp prin nici o dispoziție legală nu i-a fost înlăturată existența pentru anii 2001 și 2002.

Neprevăderea în continuare a acestui drept recunoscut și garantat nu poate înlătura existența lui anterioară pentru că s-ar contraveni atât art. 53 din Constituția revizuită (art. 49 din Constituția anterioară) privind cazurile când se poate restrânge exercițiul unui drept, cât și reglementărilor date prin art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Din moment ce printr-o lege anterioară s-a conferit dreptul la primă pentru concediul de odihnă, iar acesta a încetat să mai fie prevăzut doar după trecerea a 2 ani, în care s-a suspendat aplicarea lui, nu se poate considera că acel drept nu a existat în perioada respectivă deoarece s-ar încălca principiul constituțional care garantează realizarea drepturilor acordate.

Ca urmare, pentru ca un drept prevăzut să nu devină doar o obligație lipsită de conținut, redusă la nudum jus, ceea ce ar constitui o îngădire nelegitimă a exercitării lui, un atare drept nu poate fi considerat că nu a existat în perioada celor 2 ani, pentru care exercițiul lui a fost suspendat, iar nu înlăturat. Altfel, s-ar ajunge la situația ca un drept patrimonial, a cărui existență este recunoscută, să fie vidat de substanța sa și, practic, să devină lipsit de orice valoare.

De aceea, respectarea principiului încrederii în statul de drept, care implică asigurarea aplicării legilor adoptate în spiritul și litera lor, concomitent cu eliminarea oricărei tendințe de reglementare a unor situații juridice fictive, face necesar ca titularii drepturilor recunoscute să nu poată fi obstaculați de a se bucura efectiv de acestea pentru perioada în care au fost prevăzute de lege.

În atare situație, în mod corect au procedat instanțele care au considerat că dreptul la acțiune pentru calculul și plata primei de concediu s-a născut la data de 1 ianuarie 2003, când a încetat orice cauză de suspendare ori de neaplicare a prevederilor art. 41¹ alin. (1) din Legea nr. 50/1996, modificată și completată prin Ordonanța Guvernului nr. 83/2000.

Reiese deci că se impune a se considera că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 33/2001, astfel cum a fost aprobată prin Legea nr. 386/2001, precum și cele ale Legii nr. 743/2001 au întrerupt cursul prescripției dreptului la acțiune pentru beneficiarii prevederii legale sus-menționate, a cărei punere în aplicare a fost suspendată sau amânată prin acte normative temporare, emise datorită unor condiții financiare deosebite.

Dar efectele produse de aceste acte normative, de suspendare sau de amânare a punerii în aplicare a dispoziției legale referitoare la dreptul dobândit, trebuie limitate numai la perioada cât a fost în vigoare actul normativ care a prevăzut dreptul respectiv.

A considera altfel ar însemna să se prelungească valabilitatea dispoziției de suspendare a aplicării unui text de lege și după abrogarea lui, ceea ce ar fi de neconceput și inadmisibil.

De aceea, nu este posibil să se aplice în prezent nici dispozițiile de prelungire succesivă a termenelor de punere în aplicare a art. 41¹ alin. (1) din Legea nr. 50/1996, referitoare la prima de concediu de odihnă pentru magistrați și personalul auxiliar, prin invocarea prevederilor legilor bugetului de stat pe anii 2003, 2004 și 2005 [art. 10 alin. (3) din Legea nr. 631/2002, art. 9 alin. (7) din Legea nr. 507/2003 și art. 8 alin. (7) din Legea nr. 511/2004], pentru că s-ar contraveni principiului neretroactivității legii civile, prevăzut în art. 15 alin. (2) din Constituție și reglementat prin art. 1 din Codul civil.

Ca urmare, ordonatorilor principali de credite și, după caz, ordonatorilor de credite de rang inferior le revine obligația să plătească magistraților și personalului auxiliar de specialitate, pentru anii 2001 și 2002, primele de concediu de odihnă cuvenite acestora în

conformitate cu art. 41¹ alin. (1) din Legea nr. 50/1996, care a fost în vigoare în cei 2 ani și a produs efecte până la data de 1 ianuarie 2003.”

Ca atare, din studierea considerentelor acestei decizii, care se impun cu caracter obligatoriu, potrivit art. 521 din Codul de procedură civilă, ele fiind atașate soluției din dispozitiv, rezultă care este dezlegarea problemelor de drept supuse dezbaterii.

Astfel, se impune concluzia că **suspendarea exercițiului dreptului nu echivalează cu însăși înlăturarea lui, cât timp prin nici o dispoziție legală nu i-a fost înlăturată existența, că neprevăderea în continuare a acestui drept recunoscut și garantat nu poate înlătura existența lui anterioară, că nu se poate considera că acel drept nu a existat în perioada respectivă deoarece s-ar încălca principiul constituțional care garantează realizarea drepturilor acordate.**

Dreptul la acțiune s-a născut când a încetat orice cauză de suspendare, efectele produse de aceste acte normative, de suspendare sau de amânare a punerii în aplicare a dispoziției legale referitoare la dreptul dobândit, fiind limitate numai la perioada cât a fost în vigoare actul normativ care a prevăzut dreptul respectiv.

A considera altfel ar însemna să se prelungească valabilitatea dispoziției de suspendare a aplicării unui text de lege și după abrogarea lui, ceea ce ar fi de neconceput și inadmisibil, nefiind posibil să se aplice în prezent nici dispozițiile de prelungire succesivă a termenelor de punere în aplicare a dispozițiilor art. 81 din Legea nr. 303/2004 pentru că s-ar contraveni principiului neretroactivității legii civile, prevăzut în art. 15 alin. (2) din Constituție și reglementat prin art. 1 din Codul civil.

Ca atare, după abrogarea art. 81 din Legea nr. 303/2004, efectele suspendării exercitării dreptului prevăzut de aceste dispoziții au încetat, astfel că dreptul redevine actual și trebuie acordat pentru toată perioada în care actul normativ care l-a prevăzut a fost în vigoare, dar a fost suspendată acordarea lui.

În măsura în care dezlegările obligatorii ale instanței supreme într-o cauză asemănătoare pot fi transpuse fără dificultate de judecătorul fondului și prezentei cauze rezultă că **nu este îndeplinită cerința ca problema cu care completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost sesizat să reprezinte o reală problemă de drept.**

Referitor la acest aspect al cerinței de admisibilitate a prezentei sesizări, s-a statuat în mod constant că în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu procedura pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și a înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății. În acest sens sunt Deciziile Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015; nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017; nr. 10 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016.

Ca atare, solicităm respingerea ca inadmisibilă și a acestei sesizări, cu această motivare.

Dacă din analiza dispozițiilor legale a căror lămurire se solicită se observă că, ținând cont de dezlegările din Decizia RIL nr. XXIII/2005, există totuși posibilitatea unor interpretări diferite ale acestora, generată de modificările legislative succesive intervenite, în condițiile în care dispozițiile privind suspendarea drepturilor la ieșirea la pensie au fost menținute și ulterior

abrogării dreptului prevăzut de Legea nr. 303/2004, fără a se face distincție în privința acestora, **solicităm Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept să constate că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă și să analizeze pe fond sesizarea cu care a fost investit.**

2. Asupra fondului sesizării

Legea nr. 303/2004 a fost abrogată prin Legea nr. 303/2022 publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1102 din 16 noiembrie 2022 (data intrării în vigoare a acesteia fiind 16.12.2022).

Prin art. 294 alin. (5) din Legea nr. 303/2022, s-a dispus abrogarea Legii nr. 303/2004, implicit a art. 81 alin. (1), care reglementa dreptul la indemnizație acordat cu ocazia pensionării magistraților. Este de remarcat că art. 294 alin. (5) din Legea nr. 303/2022 **nu abrogă dreptul la indemnizația prevăzută de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 pentru perioada 04 iulie 2010 – 16.12.2022, ci doar ulterior datei de 16.12.2022**, astfel încât se impune concluzia că dreptul conferit anterior abrogării, a făcut parte din sfera de așteptări a beneficiarilor.

Art. VII alin. (1) din OUG nr. 168/2022 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1186 din 9 decembrie 2022, stabilește că: „În anul 2023 nu se acordă ajutoarele sau, după caz, indemnizațiile la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă.”

Art. X din OUG nr. 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene, adoptată de asemenea ulterior abrogării Legii nr. 303/2004, prevede că: „(1) În anul 2024, instituțiile și autoritățile publice, astfel cum sunt definite la art. 2 alin. (1) pct. 30 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, și la art. 2 alin. (1) pct. 39 din Legea nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare, nu acordă ajutoarele sau, după caz, indemnizațiile la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de muncă/serviciu ori la trecerea în rezervă. (2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în situația încetării raporturilor de muncă sau serviciu ca urmare a decesului angajatului.”

După cum se poate lesne observa, textele care au dispus suspendarea în anii 2023 și 2024, ulterior abrogării Legii nr. 303/2004, pot viza doar indemnizațiile acordate cu ocazia pensionării pentru alte categorii profesionale în privința cărora legiuitorul nu a dispus abrogarea acestui drept.

Ca atare, concluzia logică ce se impune în mod rațional este că suspendarea acordării drepturilor în discuție în anii 2023-2024, ulterior abrogării Legii nr. 303/2004 nu vizează drepturile la indemnizația în discuție acordate pensionarilor judecători și procurori, ci numai cele acordate altor categorii în privința cărora temeiul acordării este încă în vigoare.

Cu toate acestea, beneficiarii indemnizației de pensionare în baza Legii nr. 303/2004 au continuat să fie supuși suspendării și după abrogarea legii principale, deci în anii 2023 și 2024, iar autoritățile competente au aplicat această măsură în practică în mod abuziv, deși după abrogare încetează și suspendarea exercitării dreptului, conform art. 58 din Legea nr. 24/2000 potrivit cu care **un act normativ poate fi suspendat doar pe durata existenței sale.**

Referitor la actele de suspendare a dreptului în perioada 2010-16.12.2022 sunt incidentă dezlegările obligatorii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, din Deciziile HP nr. 16/2015, nr. 11/2017 și nr. 79/2017, care a statuat că **actele normative de suspendare a dreptului la**

acordarea unor indemnizații/salarii cu ocazia pensionării fac referire la suspendarea exercitării dreptului și nu pot viza existența acestuia.

Ca urmare a faptului că în noua lege privind statutul judecătorilor și procurorilor, nr. 303/2022, nu mai este menționat dreptul prevăzut de art. 81 din Legea nr. 303/2004 și cum aceasta din urmă a fost abrogată în întregime de art. 294 alin. (5) lit. a) din Legea nr. 303/2022, rezultă că, odată cu intrarea în vigoare a noii legi se abrogă și dreptul judecătorilor și procurorilor eliberați din funcție prin pensionare sau din motive neimputabile după data de 16.12.2022 de a beneficia de indemnizația egală cu 7 indemnizații de încadrare lunare brute.

Principiile generale ale dreptului și normele de tehnică legislativă, precum art. 58 și 66 din Legea nr. 24/2000, stabilesc însă că **abrogarea unei legi nu afectează drepturile dobândite în temeiul acelei legi, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.**

Suștinem că, indemnizația de pensionare a devenit un drept dobândit pentru persoanele eliberate din funcție prin pensionare sau pentru motive neimputabile în perioada 2004-2022, care supraviețuiește abrogării Legii nr. 303/2004, deoarece din niciun act normativ (de suspendare sau de abrogare) nu transpare dorința legiuitorului de eliminare definitivă a lui în mod retroactiv, ci din interpretarea succesivă a actelor normative rezultă intenția legiuitorului de a menține drepturile conferite de art. 81 din Legea nr. 303/2004.

De altfel, Curtea Constituțională, prin decizia nr. 219/28.04.2022 (pct. 83), face trimitere la Decizia nr. 20 din 20 mai 2019 (paragrafele 76-80), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, argumentele instanței supreme evidențiind că într-o astfel de situație precum cea în discuție se impune cu necesitate aplicarea corectă a regulilor legale referitoare la succesiunea legilor în timp și la efectul pe care îl are suspendarea sau abrogarea unor norme legale asupra drepturilor individuale.

Cu alte cuvinte, în timpul suspendării aplicării prevederilor legale, drepturile și beneficiile prevăzute de acele prevederi nu pot fi obținute sau exercitate, dar ele nu sunt eliminate definitiv sau înlăturate din sistemul juridic. După încetarea suspendării, drepturile reglementate de acele prevederi revin în aplicare și pot fi exercitate din nou.

Pentru a evidenția temeinicia juridică a acestor afirmații, subliniem și faptul că în conformitate cu **principiul legalității**, drepturile și obligațiile individuale trebuie să fie reglementate în mod clar și expres prin lege. În absența unei prevederi legale care să stabilească înlăturarea dreptului în sine pe durata suspendării, acesta rămâne valabil și nu poate fi eliminat din sistemul juridic.

În plus, în interpretarea legilor și a drepturilor individuale se aplică **principiul interpretării restrictive al restrângerilor de drepturi**. Acest principiu prevede că orice restricție sau înlăturare a drepturilor individuale trebuie să fie interpretată restrâns și trebuie să fie clar stabilită prin lege. În absența unei dispoziții legale clare care să prevadă înlăturarea dreptului pe durata suspendării, nu se poate presupune că acest lucru se întâmplă.

Suspendarea aplicării unor prevederi legale trebuie interpretată și în lumina **principiului protejării drepturilor individuale**. Acest principiu presupune că, în caz de incertitudine sau ambiguitate, interpretarea normei juridice trebuie să fie în favoarea păstrării și exercitării drepturilor individuale. Astfel, în absența unei dispoziții legale clare care să prevadă înlăturarea dreptului în sine pe durata suspendării, drepturile individuale rămân valabile, neputând fi eliminate.

Prin urmare, în lipsa unei prevederi legale explicite care să stabilească înlăturarea dreptului în sine pe perioada suspendării, dreptul rămâne valabil și nu este eliminat din sistemul juridic. Suspendarea aplicării unor prevederi legale determină, în schimb, o

încetare temporară a exercitării acestor drepturi, fără a le elimina din modul de existență juridică.

Cu titlu de exemplu, **pentru a demonstra că atunci când a dorit înlăturarea dreptului legiuitorului a prevăzut-o în mod expres**, facem trimitere la dispozițiile art. 3 alin. (3) din OG nr. 33 din 26 februarie 2001 privind unele măsuri referitoare la salarizarea funcționarilor publici și a altor categorii de personal din sectorul bugetar, precum și a personalului din organele autorității judecătorești, care prevăd că: „Pe **perioada suspendării aplicării prevederilor legale** menționate la alin. (1) și (2) **redevin aplicabile dispozițiile legale în materie existente la data intrării în vigoare a Legii nr. 188/1999**, cu modificările și completările ulterioare, a Ordonanței Guvernului nr. 83/2000, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 237/2000. Or, în cazul dreptului prevăzut de art. 81 din Legea nr. 303/2004 nu a existat această situație.

Pe de altă parte, în ceea ce privește dreptul suspendat pentru cei pensionați în perioada 3 iulie 2010-16 decembrie 2022, devin aplicabile *mutatis mutandis*, așa cum s-a arătat în mod detaliat în capitolul privind admisibilitatea sesizării, statuările din decizia RIL nr. XXIII/2005 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, privind interpretarea art. 41¹ alin. (1) din Legea nr. 50/1996, care se referea la prima pentru concediul de odihnă.

Prin Decizia RIL nr. XXIII/2005, Înalta Curte de Casație și Justiție, analizând un demers legislativ similar (abrogarea dispoziției legale care prevedea prima pentru concediul de odihnă, după o perioadă de suspendare a exercitării dreptului de 2 ani) a stabilit următoarele: „Din moment ce, printr-o lege anterioară, s-a conferit dreptul la primă pentru concediul de odihnă, iar acesta a încetat să mai fie prevăzut după trecerea a 2 ani, în care s-a suspendat aplicarea lui, nu se poate considera că acel drept nu a existat în perioada respectivă deoarece s-ar încălca principiul constituțional care garantează realizarea drepturilor acordate. Ca urmare, pentru ca un drept prevăzut să nu devină doar o obligație lipsită de conținut, redusă la nudum jus, ceea ce ar constitui o îngrădire nelegitimă a exercitării lui, un atare drept nu poate fi considerat că nu a existat în perioada celor 2 ani, pentru care exercițiul lui a fost suspendat, iar nu înlăturat.”

În ceea ce privește **efectele generate de actele normative care suspendă aplicarea dispoziției legale referitoare la dreptul dobândit** (în acest caz, dreptul în litigiu, dobândit de fiecare persoană la momentul pensionării), se arată că acestea „**trebuie limitate numai la perioada cât a fost în vigoare actul normativ care a prevăzut dreptul respectiv**. A considera altfel ar însemna să se prelungească valabilitatea dispoziției de suspendare a aplicării unui text de lege și după abrogarea lui, ceea ce ar fi de neconceput și inadmisibil”.

Situația juridică privind abrogarea dreptului la indemnizația pentru ieșirea la pensie, care a fost suspendată anterior abrogării, este similară cu cea privind prima de concediu pentru magistrați care a fost reglementată de art. 41¹ alin. (1) din Legea nr. 50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești, introdus prin Ordonanța Guvernului nr. 83/2000 și care a fost suspendată în perioada cuprinsă între data intrării în vigoare și data abrogării (1 ianuarie 2001-31 decembrie 2002). Prin urmare, așa cum a statuat în anul 2005 Înalta Curte de Casație și Justiție, **odată cu abrogarea dreptului, încetează și suspendarea exercitării dreptului, astfel că dreptul trebuie acordat după abrogare, pentru toată perioada în care a fost suspendată acordarea lui.**

Ca atare, raportat la dezlegările obligatorii din Decizia RIL nr. XXIII/2005, precum și la art. 58 din Legea nr. 24/2000 potrivit căroră *un act normativ poate fi suspendat doar pe durata existenței acestuia*, articolul VII alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 168/2022 care prevede că „În anul 2023 nu se acordă ajutoarele sau, după caz, indemnizațiile la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă.” și dispozițiile art.

X din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2023, ce stabilesc aceeași regulă pentru anul 2024, **se pot referi exclusiv la drepturile din acte normative în vigoare în anii 2023/2024 și în niciun caz nu se pot referi la drepturile prevăzute într-o lege care era abrogată la data 01.01.2023, dată de la care se aplică OUG nr. 168/2022.**

Sub aspectul aplicării în timp a normelor legale, ÎCCJ - Completul pentru dezlegare unor chestiuni de drept statuează prin **decizia nr. 20/2019**, paragrafele 75-80:

„75. În privința normelor abrogatoare, ele presupun încetarea eficacității dispozițiilor normative pentru viitor și pot dispune o abrogare directă sau expresă ori abrogarea tacită (când actul normativ nou, fără a conține vreo dispoziție abrogatoare, conține doar dispoziții incompatibile cu cele cuprinse în actul normativ vechi).

76. Or, nicio dificultate de determinare a efectelor abrogării nu există cu referire la datele speței deduse spre analiză în cadrul sesizării prealabile, câtă vreme prin art. 44 alin. (1) pct. 9 din Legea-cadru nr. 153/2017 s-a dispus abrogarea expresă a Legii-cadru nr. 284/2010, iar conform art. 64 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, „abrogarea unei dispoziții sau a unui act normativ are caracter definitiv”

77. De asemenea, faptul că dispoziția din Legea-cadru nr. 284/2010 referitoare la drepturile de natura celor pretinse în cauză avusese efectele suspendate în timp, prin acte normative succesive, trebuie interpretat cu referire la art. 66 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, menționată anterior, din care rezultă că și astfel de norme pot face obiect al abrogării.

78. Față de consecințele pe care le produce un act normativ care scoate din circuitul juridic, pentru viitor, textele de lege care fac obiectul acestuia, trebuie observat în ce măsură un act normativ ulterior (în speță, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90/2017) poate suspenda drepturi care făceau obiect de reglementare al actului abrogat (recte, Legea-cadru nr. 284/2010, abrogată prin Legea-cadru nr. 153/2017).

79. Așadar, rezolvarea chestiunii de drept sesizate nu presupune decât aplicarea corectă a regulilor referitoare la succesiunea legilor în timp și la efectul suspensiv sau abrogator al unor norme, cu referire punctuală la măsura în care abrogarea unor drepturi mai poate constitui temei ulterior pentru suspendarea exercițiului acelorași drepturi.

80. În acest context, nicio dificultate nu poate fi identificată în legătură cu interpretarea vreunor dispoziții legale neclare sau imprecise ori în ce privește determinarea și aplicarea corectă a principiilor care guvernează aplicarea legii în timp, pentru a se considera că este admisibilă declanșarea procedurii hotărârii prealabile.”

Apreciem că se impune a fi evaluată intenția legiutorului atunci când a adoptat ordonanțele de urgență prin care s-a dispus suspendarea exercițiului dreptului la acordarea indemnizației la ieșirea la pensie, pentru a stabili dacă suspendarea a fost concepută ca o măsură temporară, care să se aplice numai pe durata existenței Legii nr. 303/2004, sau a fost gândită ca o măsură autonomă, aplicabilă independent de existența Legii nr. 303/2004, situație în care aceasta continuă să producă efecte și după abrogarea legii principale.

De asemenea, trebuie luate în considerare scopul și obiectivele generale ale ordonanțelor de urgență adoptate în perioada 2010-2023. Observăm că aceste ordonanțe de urgență au fost adoptate pentru a răspunde unor necesități imediate în domeniul finanțelor publice, ceea ce face ca suspendarea dreptului la plata indemnizației de pensionare să fie o măsură temporară și autonomă, nefiind strict legată de existența Legii nr. 303/2004.

Ideea comună a tuturor notelor de fundamentare ale actelor normative din anii 2010 - 2024 este că adoptarea măsurilor fiscale și bugetare, inclusiv suspendarea temporară a dreptului la indemnizația de pensionare, a fost necesară pentru a răspunde unor urgențe și necesități imediate ale finanțelor publice și pentru a asigura sustenabilitatea acestora în fața unor situații specifice și de criză. Toate aceste măsuri au fost justificate prin contextul economic, fiscal și

bugetar al momentului, precum și prin necesitatea respectării regulilor și angajamentelor asumate la nivel european și național. Astfel, caracterul temporar al acestor măsuri a fost un element esențial, ele fiind concepute să răspundă unor provocări imediate și să contribuie la restabilirea echilibrului fiscal și bugetar, fără a afecta în mod permanent drepturile beneficiarilor.

Suspendarea dreptului la indemnizația de pensionare a fost o măsură temporară și apreciată de legiuitor necesară, adoptată într-un context de urgență și conformitate cu reglementările europene, pentru a gestiona presiunile financiare și pentru a asigura respectarea angajamentelor internaționale ale României în materie de politică bugetară. Această suspendare nu afectează în mod permanent drepturile pensionarilor, ci a fost concepută pentru a fi implementată pe termen scurt, până când se găsesc soluții pe termen lung care să permită revenirea la normalitate și respectarea integrală a drepturilor prevăzute de lege.

Spre edificare, prezentăm în sinteză nota de fundamentare a actelor normative de suspendare a exercițiului dreptului la plata indemnizației la eliberarea din funcție prin pensionare:

Nota de fundamentare la OUG nr. 84/2012 subliniază idea că neadoptarea măsurilor privind salarizarea în anul 2012 a personalului bugetar, care își încetau aplicabilitatea la data de 31 decembrie 2012, ar fi avut un impact semnificativ asupra cheltuielilor bugetare și deficitului bugetar. Acest lucru ar fi afectat în mod considerabil sustenabilitatea finanțelor publice, cu consecințe negative asupra stabilității economice și sociale a țării.

Nota de fundamentare a OUG nr. 103/2013 subliniază necesitatea adoptării unui mix potrivit de politică macroeconomică pentru a respecta angajamentele asumate cu partenerii externi ai României și pentru a continua procesul de consolidare fiscal-bugetară, având în vedere ținta de deficit de 2,2% din PIB pentru anul 2014 și reducerea arieratelor din sectorul bugetar, conform angajamentelor internaționale și a Tratatului privind stabilitatea, coordonarea și guvernanta în cadrul Uniunii Economice și Monetare.

Nota de fundamentare a OUG nr. 83/2014 subliniază necesitatea promovării unor măsuri legislative pentru stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2015 și prelungirea unor măsuri bugetare pentru utilizarea echilibrată a fondurilor publice conform Strategiei fiscal-bugetare.

Nota de fundamentare la OUG nr. 57/2015 subliniază necesitatea respectării unor constrângeri impuse de reglementările europene privind deficitul bugetar. Se evidențiază faptul că politica bugetară trebuie să se conformeze anumitor reguli, iar printre acestea se află limitarea deficitului bugetar contabil conform metodologiei Sistemului European de Conturi (deficit ESA) la 3% din PIB. Este subliniată importanța acestei reguli, care este instituită prin Protocolul nr. 12, anexă la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, iar România a ratificat aceste tratate, angajându-se să respecte aceste reglementări în cadrul Uniunii Europene.

Nota de fundamentare a OUG nr. 99/2016 evidențiază necesitatea prelungirii aplicării unor măsuri fiscale și bugetare pentru a asigura conformitatea cu politicile publice în domeniul fiscal-bugetar și elaborarea bugetului pe anul 2017. Această prelungire vizează, printre altele, salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene și alte măsuri fiscale-bugetare. De asemenea, se menționează că, în perioada 2009-2015, a fost amânată aplicarea unor prevederi legislative pentru a respecta politicile fiscale-bugetare corespunzătoare fiecărui an, cu menținerea unei ținte de deficit conform angajamentelor statului român și reglementărilor europene. De exemplu, acordarea unor drepturi, cum ar fi indemnizațiile la

ieșirea la pensie sau trecerea în rezervă, a fost suspendată în perioada iulie 2010 - decembrie 2016.

Nota de fundamentare a OUG nr. 90/2017 subliniază necesitatea respectării constrângerilor impuse de reglementările europene în ceea ce privește deficitul bugetar, precum și importanța asigurării sustenabilității cheltuielilor bugetare. Pentru a respecta aceste cerințe, se impune aprobarea în regim de urgență a unor măsuri fiscal-bugetare pentru menținerea unui deficit sub 3% din PIB în anul 2018. De asemenea, se evidențiază influența măsurilor de relaxare fiscală începute în 2015-2016 și continuarea acestora prin măsurile prevăzute în Programul de Guvernare adoptat în 2017, având un impact suplimentar asupra bugetului. Este menționată, de asemenea, creșterea abruptă a deficitului bugetar începând cu anul 2016, care a determinat un sold structural ce depășește limitele permise de legislația fiscal-bugetară, necesitând instituirea de derogări. Prin urmare, sunt necesare aplicarea unor derogări și pentru anul 2018 pentru a respecta aceleași prevederi legislative.

Nota de fundamentare a OUG nr. 114/2018 subliniază importanța respectării constrângerilor impuse de reglementările europene în ceea ce privește deficitul bugetar și soldul bugetar structural. Se menționează că politica bugetară trebuie să se conformeze regulilor stabilite prin Tratatul privind stabilitatea, coordonarea și guvernanța în cadrul UE și prin legislația națională, precum și să urmărească obiectivele stabilite în Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2019 -2021. De asemenea, se subliniază influența măsurilor de relaxare fiscală adoptate în perioada 2015-2016 și continuarea acestora prin măsurile prevăzute în Programul de Guvernare, care au generat o creștere abruptă a deficitului bugetar începând cu anul 2016. Această creștere a determinat un sold structural care depășește limita permisă, necesitând instituirea de derogări de la anumite prevederi ale legislației fiscal-bugetare. Prin urmare, OUG nr. 114/2018 propune aplicarea unor derogări similare cu cele adoptate pentru anii precedenți pentru a asigura conformitatea cu regulile fiscale și respectarea principiilor responsabilității fiscale pentru anul 2019.

Nota de fundamentare a OUG nr. 130/2021 evidențiază o serie de aspecte referitoare la politica fiscală și bugetară a României pentru perioada 2022 - 2024. În primul rând, se constată declanșarea procedurii de deficit excesiv (EDP) în 2019, ca urmare a depășirii deficitului ESA peste limita de 3% din PIB, conform reglementărilor europene, situație care impune o traiectorie de ajustare, stabilind ca obiective reducerea progresivă a deficitului bugetar în următorii ani. Politica bugetară trebuie să respecte regula privind soldul bugetar structural, stabilită de TSCG și transpusă în legislația națională. Este evident că soldul structural depășește limita permisă începând cu anul 2016, iar pandemia COVID-19 a accentuat această problemă, estimându-se că și pentru anul 2022 se va depăși valoarea limită permisă. Prin urmare, se impune aplicarea unor derogări de la prevederile legale pentru a face față acestei situații.

Nota de fundamentare a OUG nr. 168/2022 subliniază necesitatea respectării angajamentelor internaționale și a traiectoriei de ajustare fiscală în contextul procedurii de deficit excesiv declanșate în 2019 din cauza depășirii deficitului ESA peste limita de 3% din PIB. Traiectoria de ajustare stabilită pentru perioada 2021 - 2023 impune reducerea graduală a deficitului bugetar, cu scopul de a atinge un nivel de 4,4% din PIB în 2023. Este necesar să se limiteze creșterea cheltuielilor permanente pentru a respecta condiționalitățile asumate de Guvern și pentru a evita un dezechilibru bugetar cu consecințe negative asupra performanțelor economice ale țării. Astfel, este necesară aprobarea unor reglementări care să orienteze elaborarea bugetului pentru anul 2023 în conformitate cu aceste obiective.

Nota de fundamentare la OUG nr. 115/2023 subliniază necesitatea adoptării unor măsuri care să limiteze creșterea cheltuielilor permanente, pentru a respecta condiționalitățile asumate de Guvernul României și pentru a evita dezechilibrele bugetare.

Ca atare, suspendarea dreptului la indemnizația de pensionare constituie o astfel de măsură temporară (concluzie ce rezultă inclusiv din interpretarea literară a textului dată de sintagmele folosite: *în anul... nu se acordă, în anul... nu se aplică...*, **menită să reducă cheltuielile bugetare într-un context de presiune fiscală și financiară.**

În condițiile în care dreptul în discuție, prevăzut de Legea nr. 303/2004, nu a fost abrogat în mod retroactiv, iar textele privind suspendarea exercițiului acestui drept stabileau că el nu se acorda în anul respectiv (deci pe o perioadă limitată de timp), rezultă că de plano, în anul ulterior (în absența unei noi suspendări) se activa dreptul persoanelor pensionate la încasarea acestuia.

Cum suspendarea dispusă de legiuitor ulterior datei abrogării dreptului în discuție (16.12.2022), poate viza doar dispozițiile în vigoare la acea dată, ea nu poate viza dreptul la încasarea indemnizației la pensionare prevăzută pentru beneficiarii dreptului prevăzut de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 (judecătorii și procurorii pensionați în perioada 2010-2022), astfel încât dreptul lor devine actual.

Un alt aspect important pe care dorim să-l reținem este că Decizia nr. 5/2018, pronunțată de ÎCCJ – Complet RIL, nu se aplică dreptului magistraților prevăzut de art. 81 din Legea nr. 303/2004.

Decizia RIL nr. 5/2018 a avut ca problemă de drept acordarea ajutoarelor salariale de care beneficiază cadrele militare, polițiștii și funcționarii publici cu statut special la trecerea în rezervă sau direct în retragere, în temeiul art. 20 alin. (1) din capitolul II al anexeii nr. VII din Legea nr. 284/2010.

Legea-cadru nr. 284/2010 publicată în M. Of. la 877 din 28 decembrie 2010 și intrată în vigoare la 01.01.2011, prevede prin art. 20 din anexa nr. VII dreptul la un beneficiu bănesc cu prilejul ieșirii la pensie.

Acest beneficiu **nu s-a născut**, însă, **niciodată efectiv** în patrimoniul beneficiarilor avuți în vedere de către legiuitor, întrucât, **la aceeași dată** (01.01.2011), **când dreptul trebuia să intre în patrimoniul beneficiarilor, acesta a fost suspendat de legiuitor prin Legea nr. 285/2010 publicată în M. Of. la nr. 878 din 28 decembrie 2010**, iar valorificarea lui a fost în mod repetat suspendată și nicio altă dispoziție legală sau soluție de jurisprudență nu a diminuat efectul actelor normative care au suspendat exercițiul drepturilor și ulterior au anulat existența Legii nr. 284/2010, pentru a concretiza o speranță legitimă pentru viitor.

În opoziție, dreptul magistraților la acordarea indemnizației prevăzute de art. 81 din Legea 303/2004 **s-a născut efectiv** la data de 17.09.2004 în patrimoniul beneficiarilor avuți în vedere inițial de către legiuitor, fiind suspendat inițial exercițiul dreptului, **după data de 04.07.2010**, prin art. 9 din Legea 118/2010.

Astfel, pentru intervalul **17.09.2004 - 04.07.2010** dreptul s-a născut în patrimoniul beneficiarilor avuți în vedere inițial de către legiuitor. În acest interval, colegii magistrați care au fost eliberați din funcție prin pensionare au încasat indemnizația prevăzută de art. 81 din Legea nr. 303/2004.

În concluzie, situația analizată în cadrul Deciziei RIL nr. 5/2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, referitoare la acordarea ajutoarelor salariale de care beneficiază cadrele militare, polițiștii și funcționarii publici cu statut special la trecerea în rezervă sau direct în retragere, în temeiul art. 20 alin. (1) din capitolul II al anexeii nr. VII din Legea nr. 284/2010

(lege care nu a intrat niciodată efectiv în vigoare), este diferită din acest punct de vedere de situația art. 81 din Legea nr. 303/2004, care a fost aplicat în concret într-o perioadă de timp de aproape 6 ani, magistrații pensionați în această perioadă încasând sumele de bani aferente acestor drepturi acordate la ieșirea la pensie.

Mai mult, din același punct de vedere, situația analizată în cazul Deciziei RIL nr. 5/2018 este diferită și cu cea a primei de concediu ce a făcut obiectul analizei Înaltei Curți de Casație și Justiție, completul RIL, cu ocazia pronunțării Deciziei RIL nr. XXXIII/2005 (ale cărei considerente solicităm a fi aplicate *mutatis mutandis* prezentei spețe) ce a vizat acordarea dreptului prevăzut de art. 41¹ din Legea nr. 50/1996, introdus de pct. 38 al art. I din Ordonanța Guvernului nr. 83 din 29 august 2000, publicată în Monitorul Oficial nr. 425 din 1 septembrie 2000.

Art. 41¹ din Legea nr. 50/1996 se aplica începând cu data de 1 ianuarie 2001, conform alin. (1) al art. 9 din același act normativ, iar suspendarea a intervenit conform art. 3 alin. (2) din OUG nr. 33/2001, publicată în Monitorul Oficial nr. 108 din 2 martie 2001.

Ca atare dreptul la acordarea primei de concediu analizat de instanța supremă a avut o aplicare efectivă în perioada ianuarie - martie 2001, actul fiind în vigoare, fiind suspendat ulterior, începând cu martie 2001, spre deosebire de dreptul la acordarea ajutoarelor salariale prevăzut de art. 20 alin. (1) din capitolul II al anexei nr. VII din Legea-cadru nr. 284/2010.

Dacă se va considera că se impune ca Înalta Curte de Casație și Justiție să dezlege problema de drept în sensul de a se stabili dacă după abrogarea dreptului subiectiv, îndemnizația de pensionare este efectiv datorată celor pensionați în perioada suspendării exercitării dreptului prevăzut de art. 81 din Legea nr. 303/2004, consideram că nu sunt prezente motive care să determine un reviriment de jurisprudență față de Decizia RIL nr. XXXIII/2005.

În cazul în care se va opta pentru o nuanțare a interpretării date prin Decizia nr. 23/2005, în sensul că aceste considerente se aplică doar în cazul existenței unui drept efectiv și nu abstract sau cel puțin a unei speranțe legitime, după abrogarea dreptului, care anterior a fost suspendat, solicităm ca Înalta Curte de Casație și Justiție să constate că în cazul dreptului prevăzut de art. 81 din Legea nr. 303/2004, sunt suficiente argumente care să conducă la concluzia ca beneficiarii acestuia se bucură de un bun ce este protejat de Convenția europeană a drepturilor Omului, raportat la prevederile art. 1 din Primul Protocol Adițional la CEDO.

În sensul prevederilor art. 1 din Protocolul adițional nr. 1 la Convenție, noțiunea de bun include și creanțele în virtutea cărora reclamantul poate pretinde că are cel puțin o "speranță legitimă" de a beneficia efectiv de un drept de proprietate.

Astfel, în Cauza *Dumitru David împotriva României* s-au reținut următoarele: „20. Curtea reține, cu titlu introductiv, că art. 1 din Protocolul nr. 1 se aplică numai pentru bunurile existente ale unei persoane. În acest fel, veniturile viitoare nu pot constitui „bunuri”, decât dacă acestea au fost deja câștigate sau plata va fi efectuată cu certitudine [a se vedea, de exemplu, *Koivusaari și alții împotriva Finlandei* (dec.), nr. 20690/06, 23 februarie 2010]. Cu toate acestea, în anumite circumstanțe, „speranța legitimă” de a obține un „bun” poate beneficia, de asemenea, de protecția prevăzută la art. 1 din Protocolul nr. 1. [a se vedea *Kopecky împotriva Slovaciei* (MC), nr. 44912/98, pct. 52, CEDO 2004-IX). T” (la fel – Cauza *Weismann* contra României pct. 59; Cauza *Viași* contra României pct. 58).

Or, în speța de față, reclamantii pot beneficia în mod efectiv de indemnizația prevăzută de art. 81 al. 1 din Legea 303/2004 pentru următoarele considerente:

În primul rând, dreptul a fost activ în legislație suficient timp pentru a intra în patrimoniul legislativ, iar măsura suspendării este temporară, astfel că la încetarea ei indemnizația trebuie

acordată, dreptul fiind născut nu la data încetării măsurii suspendării, ci la data îndeplinirii celor două condiții anterior menționate.

Chiar dacă legiuitorul a abrogat prevederile art. 81 al. 1 din Legea 303/2004, începând cu data de 16 decembrie 2022 când a intrat în vigoare Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1102 din 16 noiembrie 2022, care nu mai prevede acordarea acestui drept judecătorilor și procurorilor care se vor pensiona în temeiul noilor dispoziții legale, abrogarea nu produce efecte retroactive, având în vedere că, potrivit art. 6 al. 1 din Legea 53/2003: „(1) *Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.*”

De asemenea, art. 15 al. 2 din Constituția României prevede că: „(2) *Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*”

Prin urmare, reclamanții ar beneficia și într-o astfel de situație de indemnizație, dreptul lor neputând fi desființat retroactiv.

Totodată, art. 41 al. 2 din OUG 114/2018 precum și alte dispoziții asemănătoare din actele normative anuale de suspendare prevăd că măsura suspendării nu se mai aplică în situația decesului angajatului, caz în care indemnizația se va acorda moștenitorilor acestuia.

Aceste prevederi legale sunt încă o dovadă că măsura suspendării nu afectează nașterea dreptului, ci exercițiul său. Nu se poate spune că decesul angajatului dă naștere în patrimoniul său a dreptului la indemnizație. Dreptul său era născut la momentul decesului, însă nu putea fi exercitat.

Ca atare, plata indemnizației ar trebui efectuată în virtutea dreptului născut în favoarea magistratului cu ocazia pensionării, având în vedere că o eventuală abrogare nu ar duce la desființarea retroactivă a dreptului reclamanților.

În prezent, ceea ce este afectat nu este însuși dreptul, care există în patrimoniul persoanelor îndreptățite și nici măcar exercițiul dreptului, o dispoziție de suspendare neputând supraviețui actului normativ abrogat, așa cum s-a demonstrat anterior, astfel încât vă rugăm să observați că reclamanții au un bun în sensul prevederilor art. 1 teza I-a din Protocolul adițional nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, dar și o speranță legitimă pentru exercitarea efectivă a acestui drept, dreptul la o asemenea acțiune fiind născut și actual.

În concluzie, răspunsul la întrebarea ce face obiectul dosarului nr. 447/1/2024 ce vizează sesizarea Curții de Apel Timișoara este că suspendarea prevăzută de dispozițiile art. VII alin. (1) din OUG nr. 130/2021 și art. VII alin. (1) din OUG nr. 168/2022 cu referire la indemnizația de pensionare prevăzută de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, republicată, nu poate să supraviețuiască abrogării Legii nr. 303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor în contextul dispozițiilor art. 58 și 66 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, ea încetând la data abrogării, iar dreptul la acțiune pentru plata indemnizației de pensionare a devenit actual începând cu data încetării oricărei cauze de suspendare ori de neaplicare a dispozițiilor art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004.

Cu deosebită considerație,

